

AGROTRADE GROUP, spol. s r.o.

ÚPRAVA PH VÁPNEŇÍM

- stabilizácia priaznivých hodnôt pôdnej reakcie je jedným z predpokladov stability pôdy a následne produkčnej funkcie pôdy

Ing. Miloš Junga

Úpravou pôdnej reakcie sa dosiahne zlepšenie:

- Absorpcie živín v pôde
- Organického podielu pôdy
- Obehu látok v prírode – rozklad prírodných a mnohých syntetických látok a odpadov
- Životných podmienok pre pôdne organizmy
- Pufračnej schopnosti – schopnosť odolávať zmenám, ornice s nízkou tlmivosťou sa výrazne okysľujú pod vplyvom jednorazových vysokých dávok priemyselných hnojív
- Štruktúry pôdy a tým aj fyzikálnych vlastností
- Zníženie mobility ťažkých kovov

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje 3 základné procesy:

- **Fyzikálne procesy** – úprava pôdnej štruktúry (vzdušný režim, skladovanie vlahy, prevencia zhutnenia). Štruktúra pôdy sa mení na pórovitú a tým lepšie vstrebáva a udržiava vlahu, čo je pri týchto v súčasnosti dlho trvajúcich suchách veľký prínos, netvorí sa prísušky, pôda sa nezhutňuje a taktiež má vplyv na správny vzdušný režim v pôde

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje 3 základné procesy:

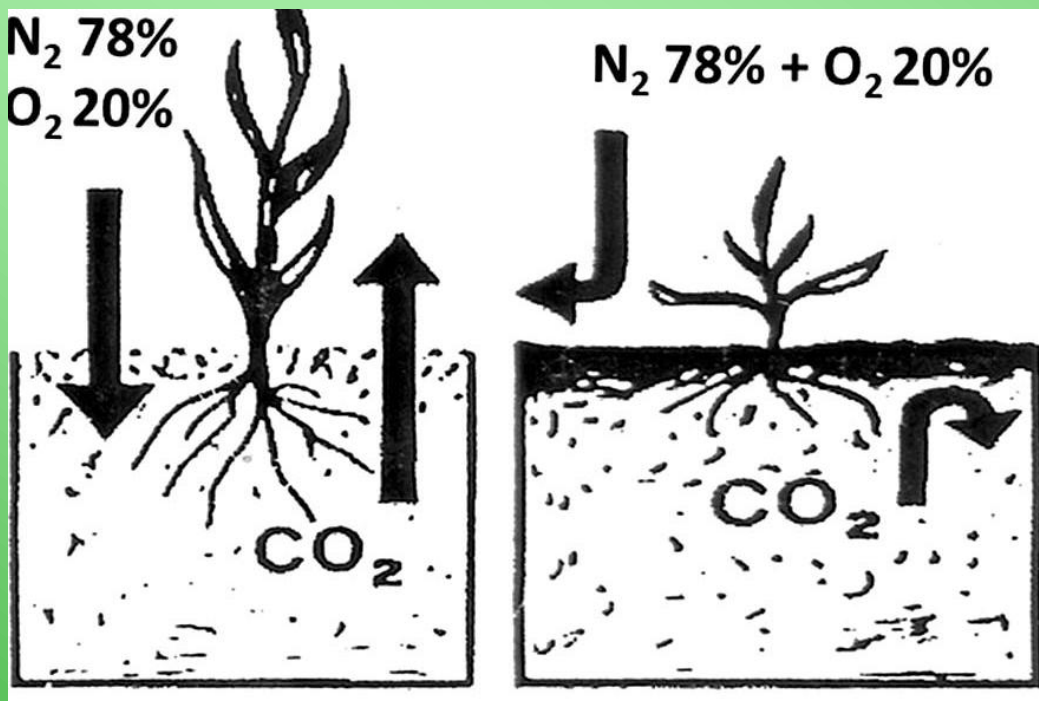
- **Chemické procesy** – regulácia kyslosti (dostupnosť živín, mobilita hliníka a ťažkých kovov). Pôsobí proti okysľovaniu pôdy, najmä používanie dusíkatých hnojív spôsobuje okysľovanie, neutralizuje pôdne kyseliny, neutrálne pôdne prostredie má pozitívny vplyv na koreňový systém pestovaných rastlín, lepšie a efektívnejšie vstrebávajú aplikované živiny.

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje 3 základné procesy:

- **Biologické procesy**- biologická aktivita (tvorba humusu).
Neutrálne pôdne prostredie má taktiež veľký pozitívny vplyv na množstvo, aktivitu humusotvorných baktérii a dážďoviek (chodbičky dážďoviek prevzdušňujú, napomáhajú transportu vlahy v pôde a trus dážďoviek má vysokú nutričnú hodnotu)

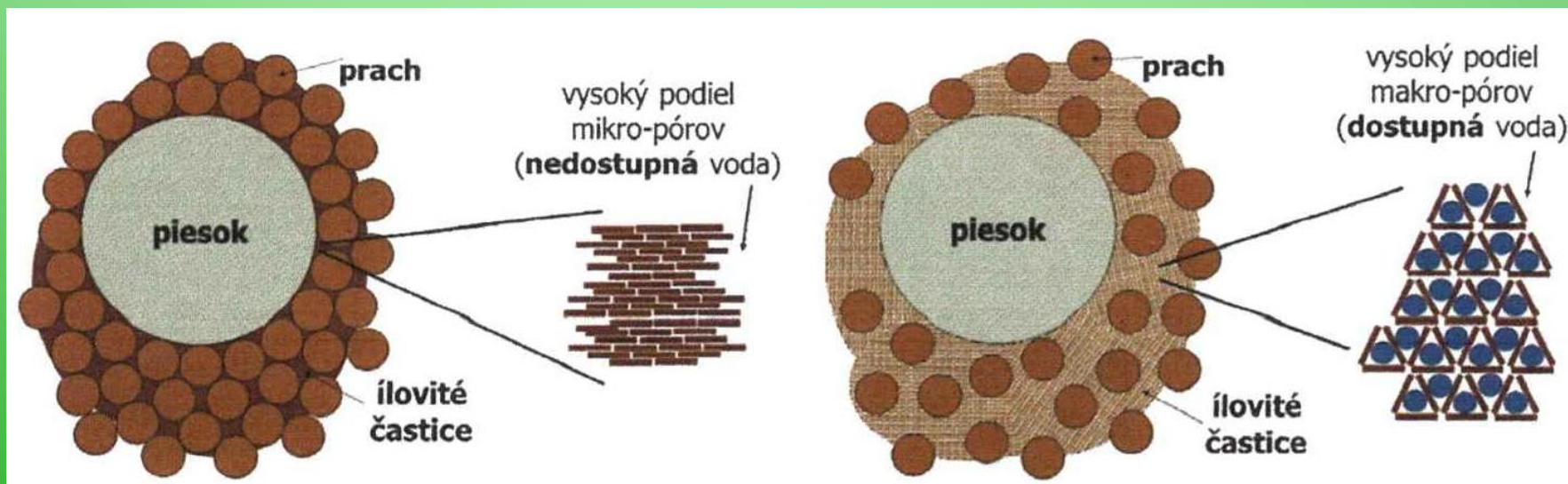
Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

Správny a zhoršený vzdušný režim v pôde

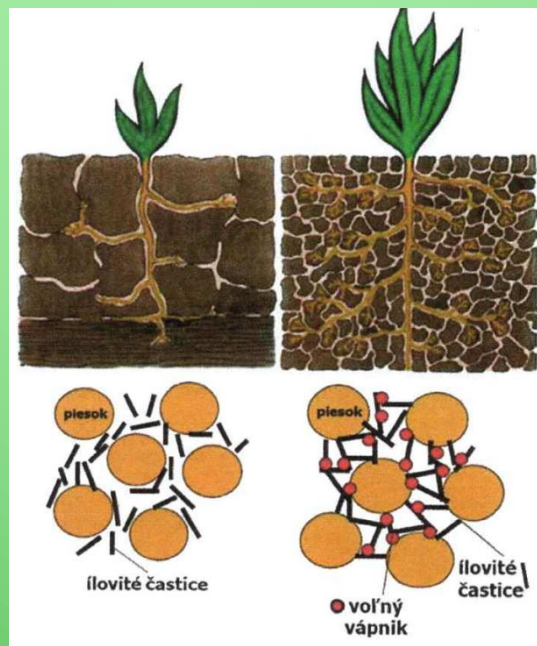
Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

Voľný vápnik lepí ílovité častice do štruktúry „domčeka z karát“

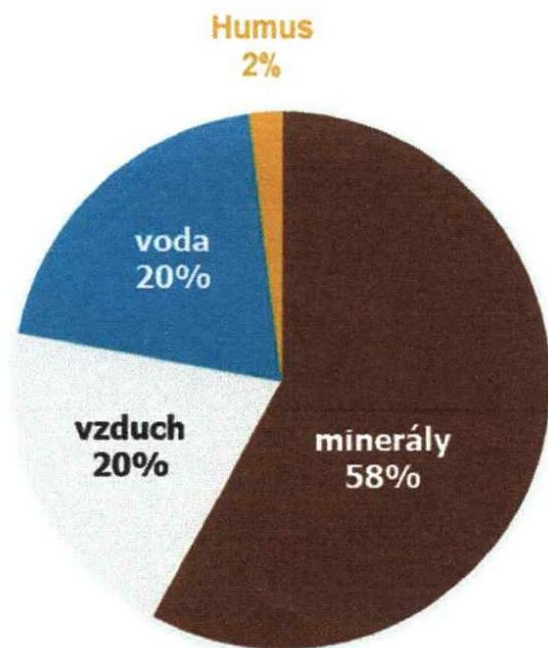

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

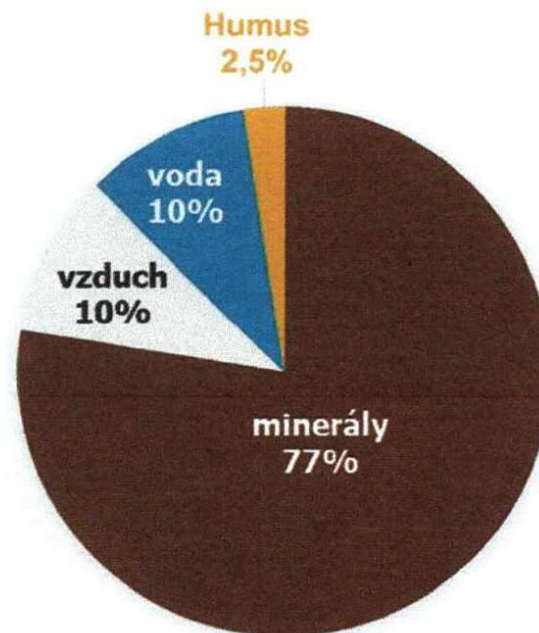
Zhoršená (vľavo) a správna štruktúra pôdy s dostatočným množstvom voľného vápnika

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

Optimálna štruktúra
40% pórov (voda/vzduch)
uskladnenie vlahy do 200-210 mm/ha

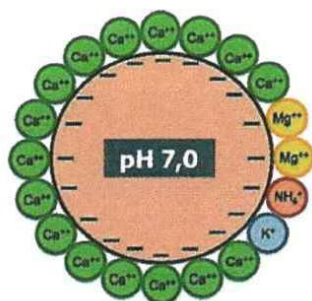

Zhoršená štruktúra
pokles pórov (20%)
uskladnenie vlahy do 100-110 mm/ha

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

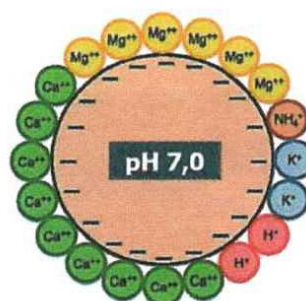

správna štruktúra
pôdy

80% Ca^{2+}
10% Mg^{2+}
5% K^+
5% H^+

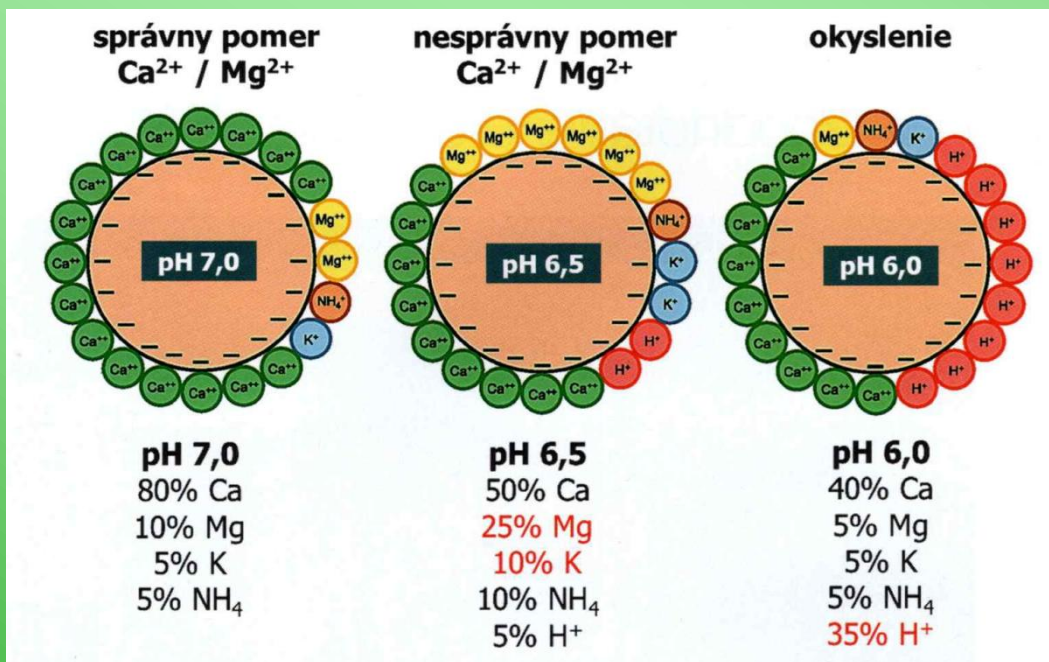
zhoršená štruktúra
pôdy

50% Ca^{2+}
25% Mg^{2+}
10% K^+
10% H^+

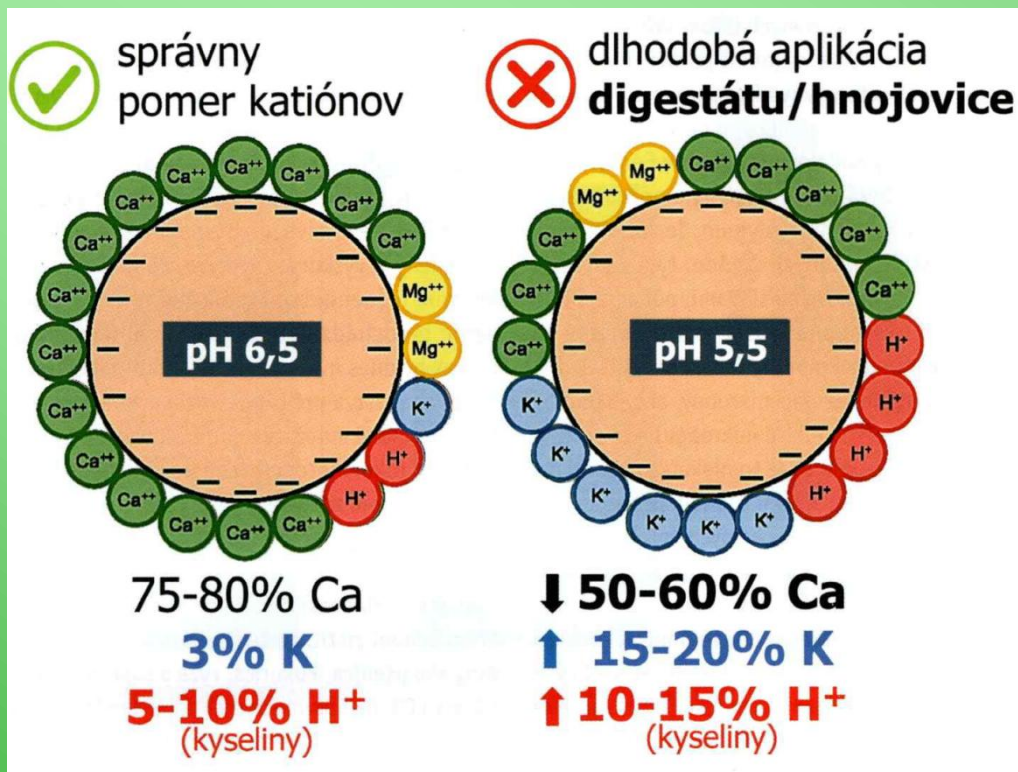
Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

Vľavo – správna pôdna štruktúra (správny pomer Ca/Mg). V strede nesprávna pôdna štruktúra, slabé nasýtenie pôdy vápnikom (nesprávny pomer Ca/Mg). Vpravo – kyslosť pôdy.

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

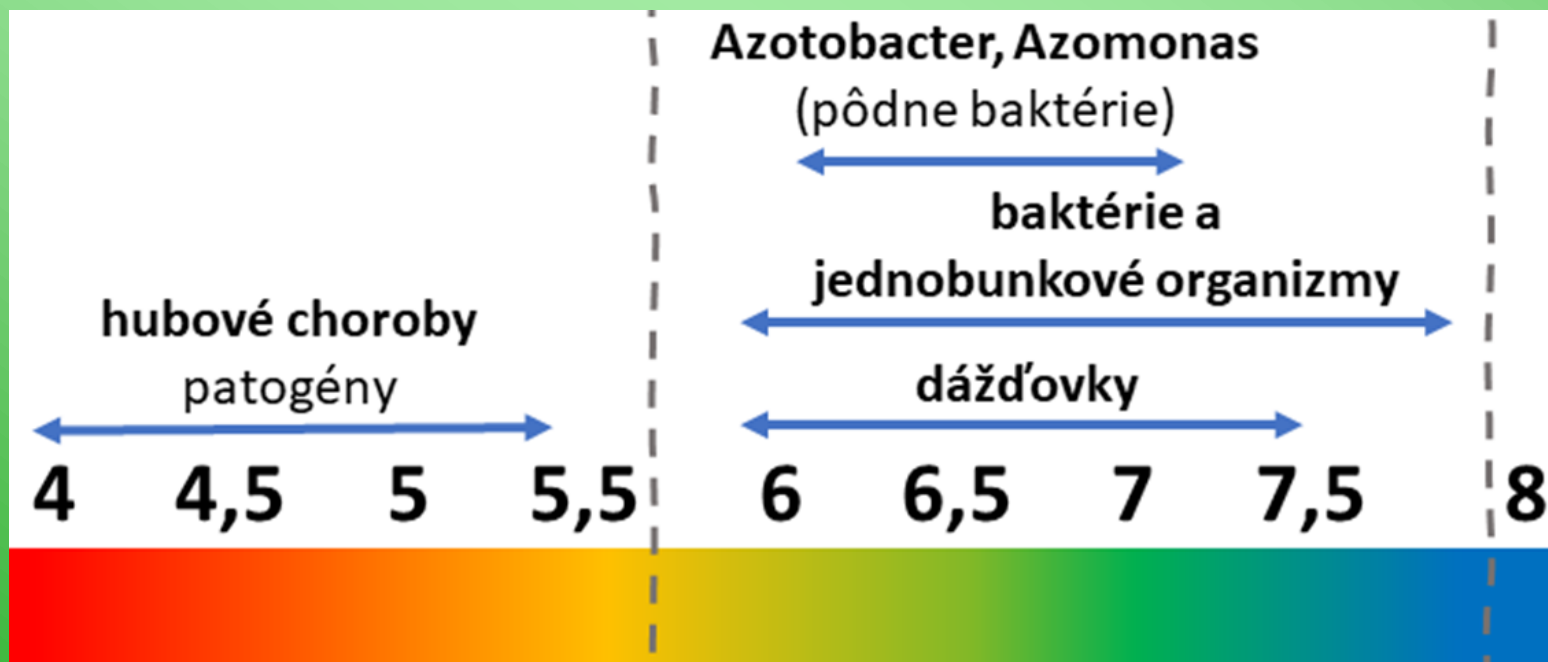
Vravo – narušený pomer katiónov Ca-Mg-K-H⁺ spôsobuje zhoršenie pôdnej štruktúry.

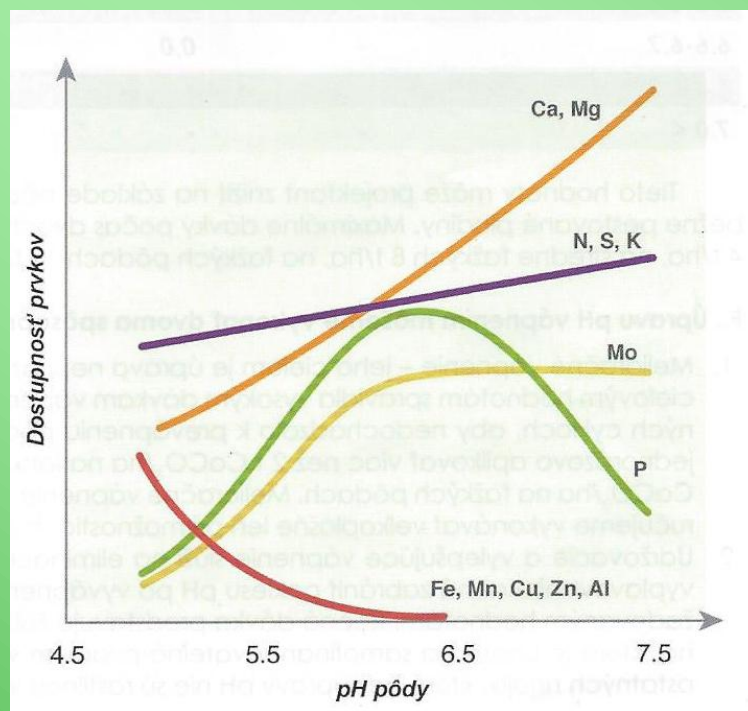
Samotnej realizácii vápnenia by mal predchádzať pôdny rozbor. Meranie hodnoty pH je údaj nápomocný, no dáta o reálnom stave získavame **stanovením Katiónovej výmennej kapacity (KVK)**. Týmto spôsobom získame prehľad o celkovom nasýtení pôdy jednotlivými katiónmi (Ca^{2+}), (Mg^{2+}), (K^{+}) atď. S cieľom udržať produkčný potenciál, je nevyhnutné udržiavať nasýtenosť pôdy vápnikom a horčíkom u ťažkých ílovitých pôd na úrovni (**Ca^{2+} 80%** / Mg^{2+} max. 10% / H^{+} max. 5%). U stredne ťažkých pôd na úrovni (**Ca^{2+} 70-75%** / Mg^{2+} 10-12% / H^{+} kyseliny max. 10%) a u ľahkých/piesočnatých pôd (**Ca^{2+} 65-70%** / Mg^{2+} 10-15% / H^{+} max. 10%).

Úprava pôdnej reakcie ovplyvňuje:

Optimálne podmienky (pH pôdy) pre rozvoj pôdneho edafónu (pH 5,7 – pH 7,5)

Úpravou pôdnej reakcie sa dosiahne zlepšenie absorpcie živín v pôde

Kritéria hodnotenia pôdnej reakcie

pH pôdy	
extrémne kyslá	< 4,5
silne kyslá	4,6 – 5,0
kyslá	5,1 – 5,5
slabo kyslá	5,6 – 6,5
neutrálna	6,6 – 7,2
alkalická	7,3 – 7,7
silno alkalická	7,7 <

V súčasnom období potrebu vápnenia určujeme na základe cieľového pH KCL pôdy, ktoré pri jednotlivých pôdných druhoch je nasledovné:

- Ľahké pôdy (piesočnaté, hlinito-piesočnaté) pH=6,0
- Stredne ťažké pôdy (piesočnato-hlinité, hlinité) pH=6,5
- Ťažké pôdy (ílovito-hlinité, ílovité, íly) pH=6,8

Pod potrebou vápnenia rozumieme množstvo vápenatého hnojiva (väčšinou CaCO_3 alebo CaO) potrebné na neutralizáciu pôdnej kyslosti až do neutrálnej alebo požadovanej hodnoty pH

Potreba vápnenia podľa skutočných rozborov pH môžeme vypočítať podľa nasledovnej tabuľky:

pH KCl	Druh pôdy					
	CaO			CaCO ₃		
	ľahká	stredne ťažká	ťažká	ľahká	stredne ťažká	ťažká
4,0-4,1	3,0	6,2	7,7	5,4	11,1	13,8
4,2-4,3	2,7	5,7	7,2	4,8	10,2	12,9
4,4-4,5	2,4	5,2	6,6	4,3	9,3	11,8
4,6-4,7	2,1	4,7	6,1	3,8	8,4	10,9
4,8-4,9	1,8	4,2	5,5	3,2	7,5	9,8
5,0-5,1	1,5	3,7	5,0	2,7	6,6	9,0
5,2-5,3	1,2	3,2	4,4	2,1	5,7	7,9
5,4-5,5	0,9	2,7	3,9	1,6	4,8	7,0
5,6-5,7	0,9	2,2	3,3	1,6	3,9	5,9
5,8-5,9	0,3	1,7	2,8	0,5	3,0	5,0
6,0-6,1	0,0	1,2	2,2	0,0	2,1	3,9
6,2-6,3	-	0,7	1,7	-	1,3	3,0
6,4-6,5	-	0,2	1,1	-	0,4	2,0
6,6-6,7	-	0,0	0,6	-	0,0	1,1
6,8-6,9	-	-	0,0	-	-	0,0
7,0 <	-	-	-	-	-	-

Maximálne dávky počas dvoch rokov nemôžu presiahnuť dávku CaCO₃ na ľahkých pôdach 4t/ha, na stredne ťažkých 8t/ha, na ťažkých pôdach 10t/ha.

Úpravu pH vápnením môžeme vykonať dvoma spôsobmi:

- Melioračné vápnenie – jeho cieľom je úprava nepriaznivých hodnôt pôdnej reakcie na hodnoty blízke optimálnym cieľovým hodnotám spravidla vysokými dávkami vápenca. Vysoké dávky vápenca je potrebné aplikovať vo viacročných cykloch, aby nedochádzalo k prevápneniu pôdy, nedoporučujeme jednorazovo aplikovať CaCO_3 viac než 2t/ha na ľahkých pôdach, 4t/ha na stredne ťažkých pôdach a 5t/ha na ťažkých pôdach
- Udržiavacie a vylepšujúce vápnenie slúži na elimináciu okyslenia pôdy v dôsledku úbytku vápnika z pôdy úrodou, vyplavovaním a zabrániť poklesu pH po vyvápnení na cieľové hodnoty resp. na postupné dorovnanie pH k požadovaným hodnotám. Ročná dávka predstavuje 0,5t až 2t/ha

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Odborné, technologické a materiálne zvládnutie úpravy pH s vápnením je zložitý a náročný proces, a preto Agrotrade Group ponúka spoluprácu pre firmy uvedomujúce si dôležitosť a potrebu vápniť, nasledovné možnosti spolupráce:

- Vykonanie kompletných resp. čiastočných služieb úpravy pH formou služieb v réžii AT Group
- Pomôžeme väčším podnikom budovať vlastnú linku na vápnenie s dodávkou špeciálnej techniky na vápnenie a technickú pomoc pri zvládnutí procesu vápnenia

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Vápnenie sa dá uskutočniť plošne podľa ASP, ale podstatne ekonomickejšie je rozdeliť porasty do zón a vápnenie vykonať zónovo, resp. variabilne.

Odborne a ekonomicky najvhodnejšiu cestu zvládnutia úpravy pH treba vykonať podľa nasledovného postupu:

- Digitalizáciu a zónovanie pozemkov na základe BPEJ a satelitných úrodových máp, priemerná veľkosť zón min. 6 ha. Výstup – digitálna mapa zónovania dotknutých pozemkov (napr. celková výmera 1000 ha, min. $1000:6=167$ zón)
- Odber pôdných vzoriek metódou presného odberu vyznačením min. 30 vpichov (odberných miest) pre 1 vzorku. Výstup – GPS zameraná mapa odberových miest na každú zónu.

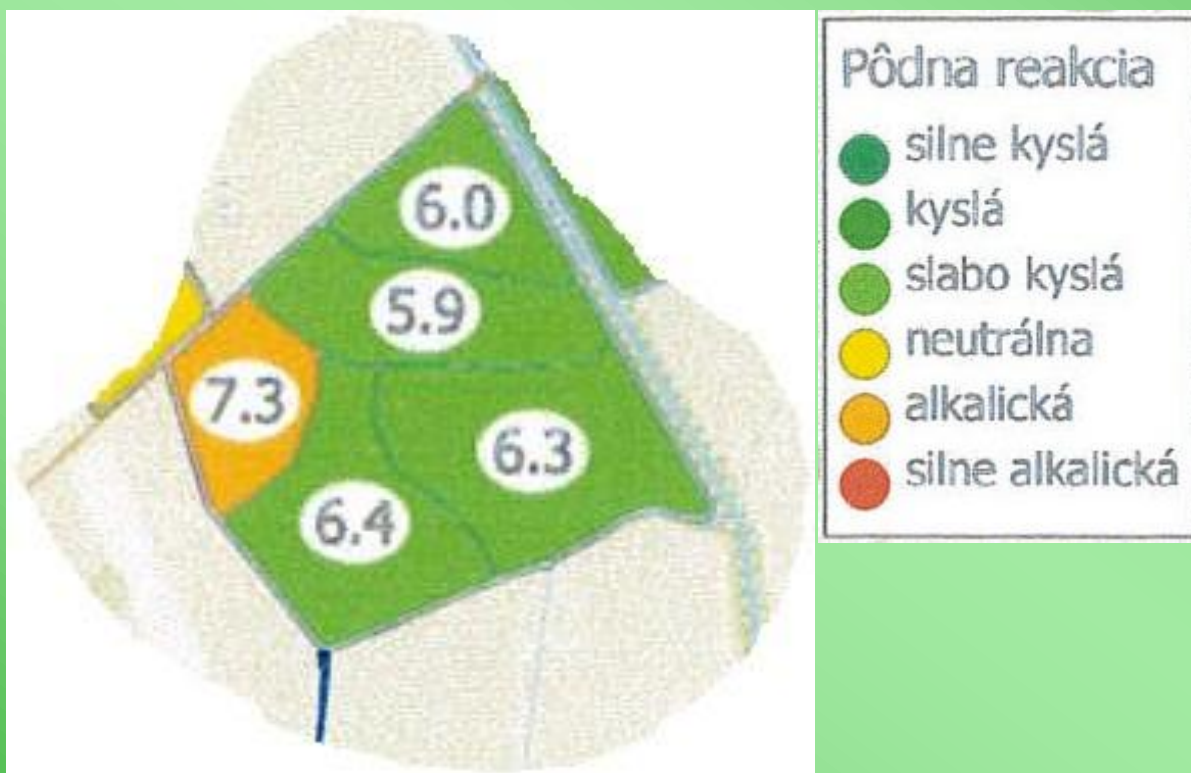
Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

- Rozbory pôdnych vzoriek v akreditovanom laboratóriu. Výstupy pre všetky zóny – pôdna reakcia, zrnitosť (ďalšie doporučené výstupy, ako obsah humusu, obsah fosforu, obsah draslíka, obsah horčíka)
- Mapový výstup získaných údajov jednotlivo podľa zonizácie na celkovú výmeru.
- Projekt zónovej aplikácie vápna na každú zónu v rámci parcely a podniku s výpočtom a zdôvodnením. Výstup – čiastkové a celkové potreby vápenca (CaCO_3) v mapovej a tabuľkovej forme a v aplikačnom formáte pre GPS aplikáciu zónového vápnenia.

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

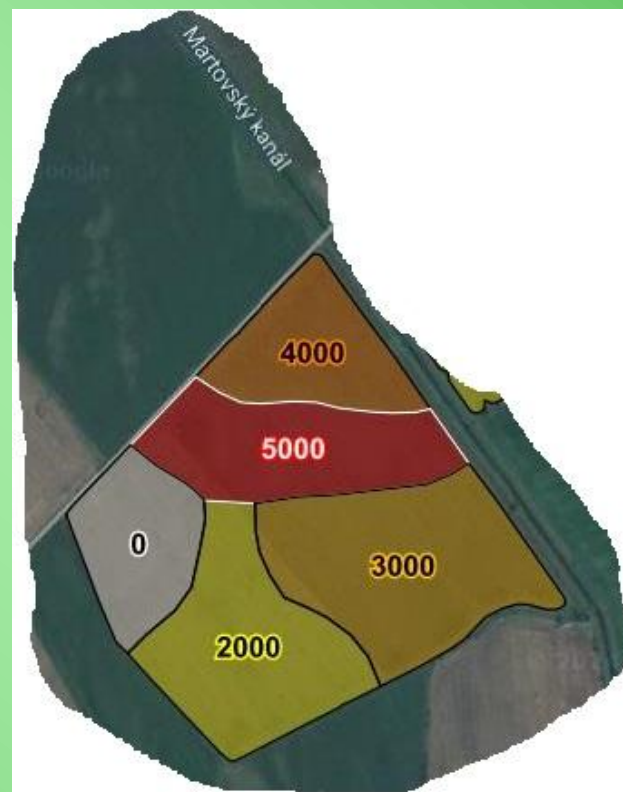
Variabilné vápnenie pre AGROCONSULTING SPOL, s.r.o., Jatov.
Miesto a dátum vápnenia – Andovce okr. Nové Zámky, 18.10.2024.

Mapka pH:

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Variabilné vápnenie pre AGROCONSULTING SPOL, s.r.o., Jatov.
Miesto a dátum vápnenia – Andovce okr. Nové Zámky, 18.10.2024.
Aplikačná mapa CaCO_3 (kg/ha):

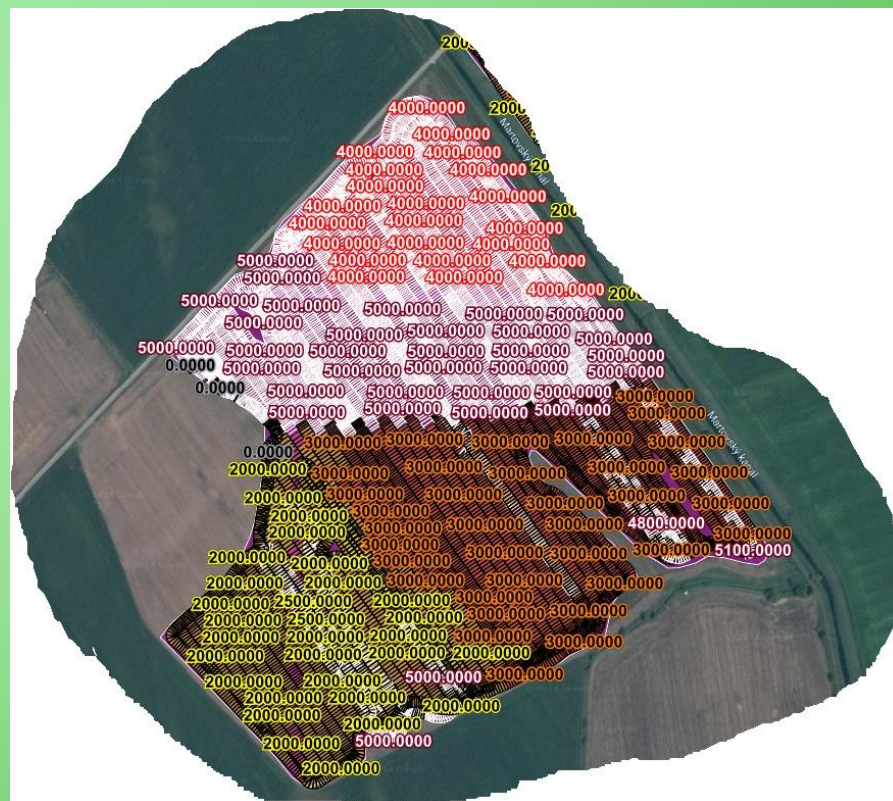
Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Variabilné vápnenie pre AGROCONSULTING SPOL, s.r.o., Jatov.
Miesto a dátum vápnenia – Andovce okr. Nové Zámky, 18.10.2024.

Mapa po aplikácii CaCO_3 (kg/ha),

Výstup z navigácie

AT Vápnar - RAVEN:

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Na vápnenie je vhodný vápenec veľmi jemne mletý s obsahom CaCO_3 98% s certifikátom pre poľnohospodárske využitie. Mletím na jemné frakcie sa zabezpečuje dokonalá pokrývnosť pôdy materiálom, zabezpečuje sa čo najlepší kontakt vápenatého materiálu s pôdnymi kyselinami. Mletie je teda v podstate zväčšovaním kontaktnej plochy - jedným z hlavných atribútov používaného vápenatého materiálu. Kontaktná plocha práškoveho materiálu a granulovaného materiálu je v tomto prípade neporovnateľná!

Nevhodné sú vápenaté hmoty s väčšou štruktúrou mletia, kde účinnosť a vplyv na pH môže trvať 5 až 20 rokov! Nevhodné sú odpadové hmoty z priemyslu, rovnomerne neaplikovateľné s obsahom ťažkých kovov alebo neidentifikovateľnými vplyvmi na rastliny!

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Agrotrade Group má vlastné stredisko na mletie jemne mletého vápenca a zmluvy s vhodnými dodávateľmi vápenca na celom území Slovenska s garanciou najnižších možných dosiahnuteľných cien za vápenec.

Doprava a aplikácia vápenca musí byť v maximálnej miere zosúladená , aby prestoje dopravnej a aplikačnej techniky boli čo najmenšie.

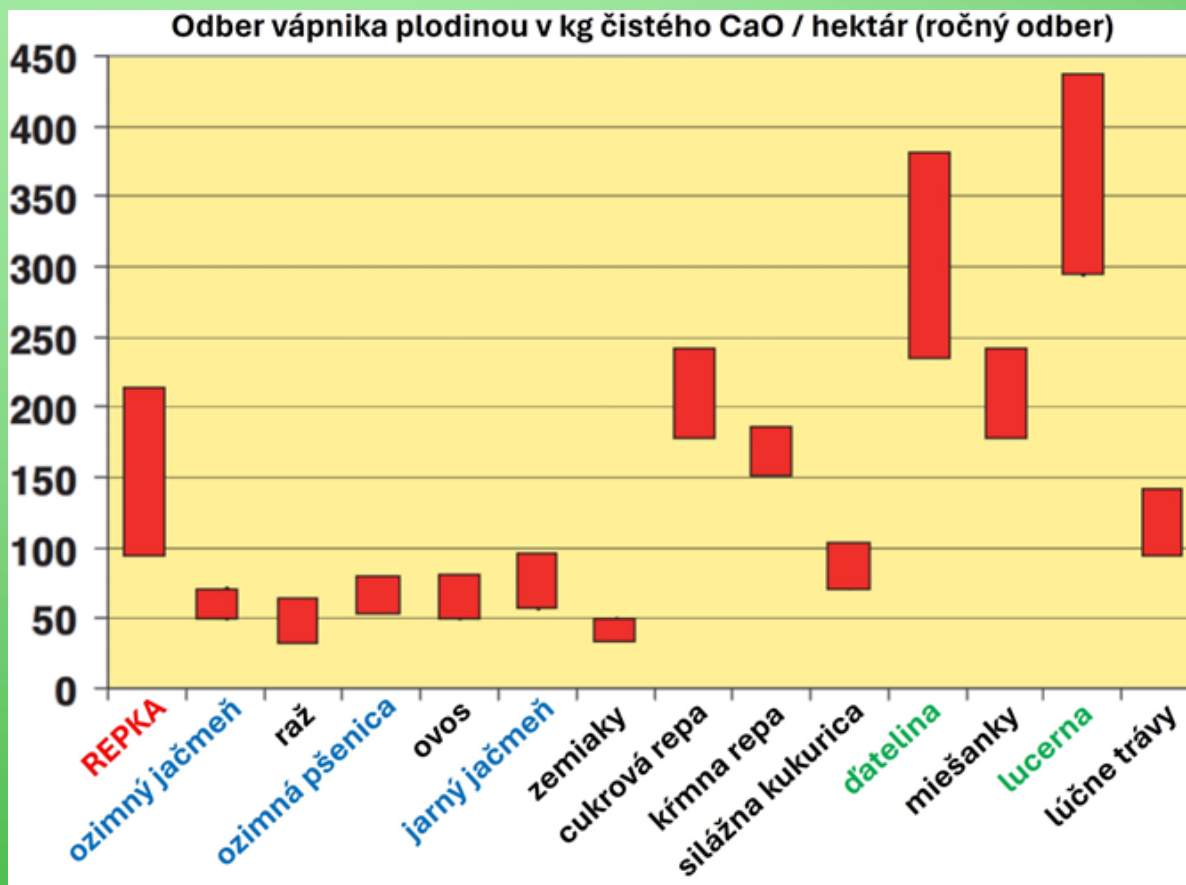
Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Ročné straty vápnika v pôde (CaO)		priemerné hodnoty
Neutralizácia zrážok	120 - 400 kg/ha	280 kg/ha
Neutralizácia kyselín z hnojív	70 - 200 kg/ha	150 kg/ha
Dýchanie pôdných organizmov (CO ₂)	20 - 80 kg/ha	60 kg/ha
Odber pestovanou plodinou	20 - 60 kg/ha	40 kg/ha
spolu	230 - 740 kg/ha	530 kg/ha (CaO)
Potreba ročného udržiavacieho vápnenia 1 kg (CaO) = 1,78 kg CaCO ₃		950 kg/ha (CaCO ₃)

Ročné hektárové straty vápnika v pôde (zdroj: DI Max Schmidt, 2016)

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Ročná spotreba vápnika v kg CaO/ha (zdroj: Kerschberger, M., 2006).

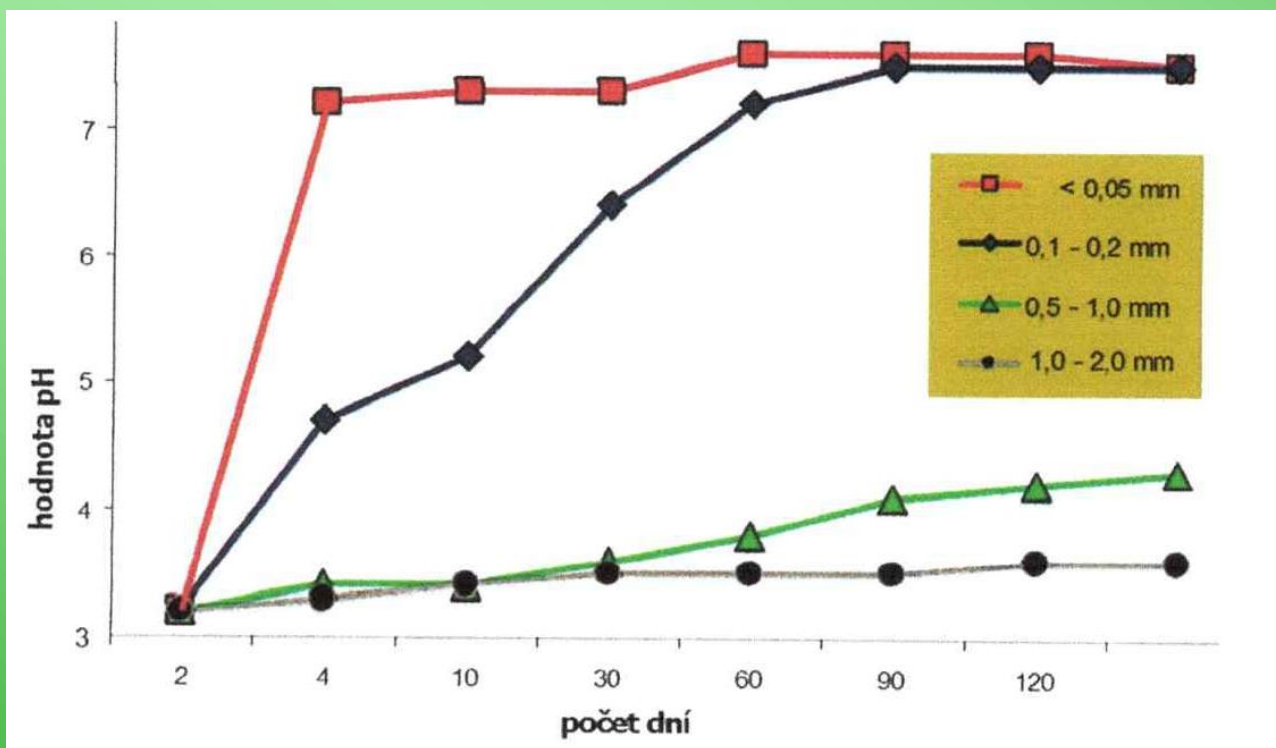
Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Reaktivita rôznych druhov vápenatých materiálov.

	kalcitický vápenec	dolomitický vápenec	dolomit
	95 - 98% CaCO ₃ max. 2% MgCO ₃	85 - 90% CaCO ₃ 15 - 10% MgCO ₃	55 - 60% CaCO ₃ 45 - 40% MgCO ₃
zrinitosť (mm)	reaktivita vápenatého materiálu v (%) v závislosti od zrinitosti (mm)		
< 0,09	98%	63%	45%
0,09 - 0,30	56%	44%	36%
0,30 >	32 → 18 % (klesá)	18 → 6 % (klesá)	10 → 4 % (klesá)
zrinitosť (mm)	neutralizácia kyselín - úprava pH (pri kontrole pH 4,8) # meranie po 150 dňoch		
< 0,09	zo 4,8 na pH 6,2	zo 4,8 na pH 5,9	zo 4,8 na pH 6
0,09 - 0,30	zo 4,8 na pH 6,0	zo 4,8 na pH 5,7	zo 4,8 na pH 5,9
0,30 >	zo 4,8 na pH 5,2 → 4,9 (klesá)	zo 4,8 na pH 5 → 4,9 (klesá)	zo 4,8 na pH 5,1 → 4,9 (klesá)

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

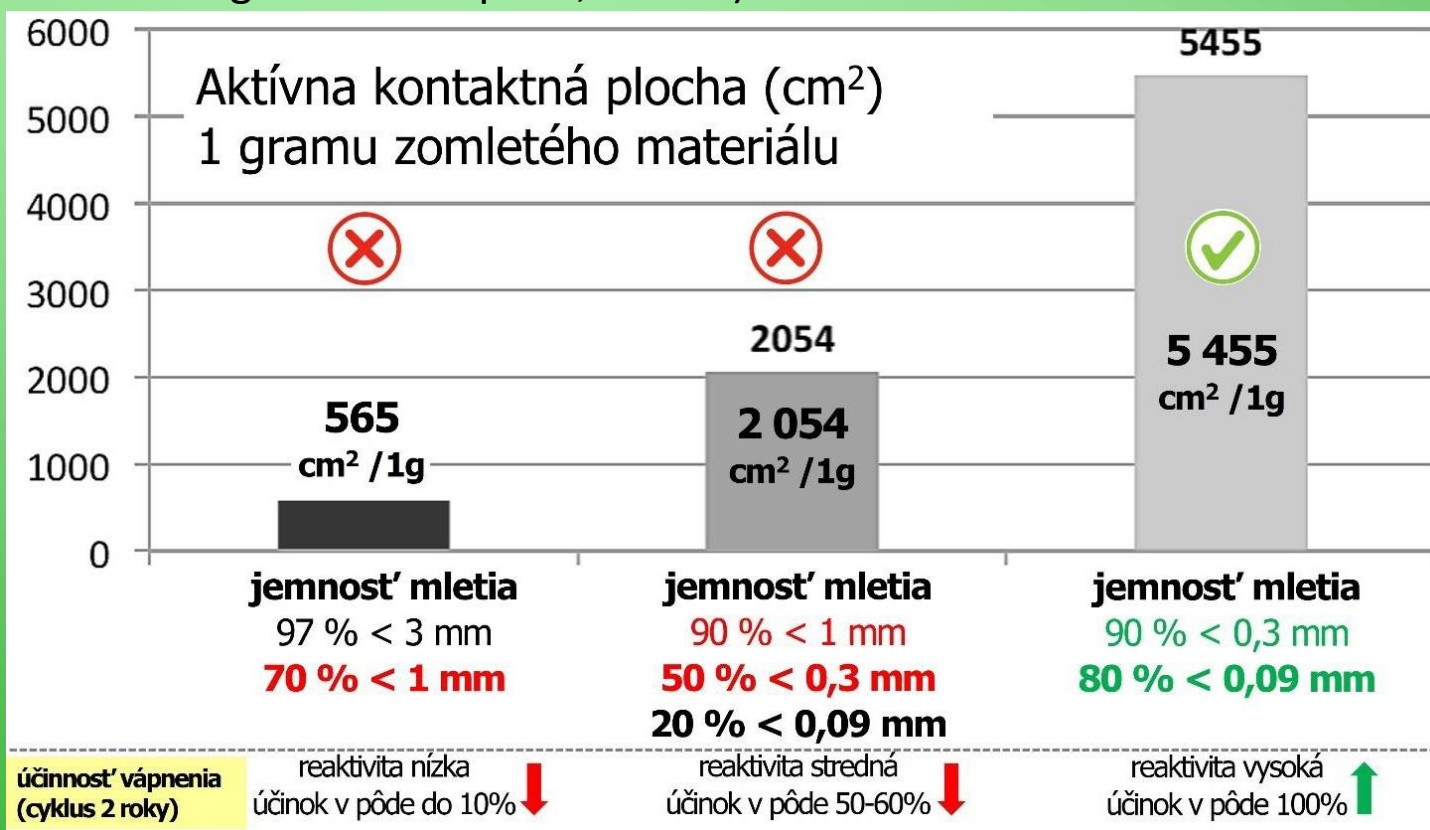
Čas rozkladu a intenzita účinku vápencov v pôde v závislosti od jemnosti ich mletia

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Vplyv jemnosti mletia na pokryvnosť pôdy a reaktivitu

(zdroj: TUM Freising-Weihenstephan, Gutser)

Vápnenie v spolupráci s Agrotrade Group

Porovnanie rovnakého množstva (20g) toho istého vápenatého materiálu s rôznym stupňom jemnosti (sitovania/mletia).

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Samotná aplikácia vápenca musí byť rovnomerná.

Základom je kvalitný podvozok nemeckého výrobcu KRAMPE, ktorý je známy svojou vysokou pevnosťou a stabilitou. Technická nosnosť AT VÁPNDAR (max. hmotnosť naloženého materiálu pre pre prevádzku mimo verejných komunikácií) je okolo 20 ton.

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca Krampe SK 600

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Náves pre aplikovanie veľmi jemne mletého vápenca KRAMPE SK 600

Aplikácie vlhčeného sádrovca

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Kladíme veľký dôraz na ochranu pôdy pred utláčaním, použité sú floatačné pneumatiky Michelin CargoXBib 600/55 R26.5.

Korba má objem 19 m³, je vyrobená z ocele. Plnenie je tlakovou hadicou z dovozného prostriedku – cisterny na sypké materiály. Dávkovanie materiálu je zabezpečené pogumovaným reťazovým pásom širokým 600 mm. Výhodou tohto riešenia je rovnomernosť dávkovania, zároveň však nedochádza k preklzu pohonného hriadeľa. Aplikačná závitovka má záber 14 m, je vybavená gumovými ochrannými zásterami proti úletu.

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Dávka na hektár je regulovaná univerzálnym poľným počítačom RAVEN Envizio Pro II. S GPS anténou, ktorý okrem ovládania dávky v závislosti na jazdovej rýchlosti slúži aj ako optická navigácia s presnosťou 20 cm (využíva voľne šírený korekčný signál EGNOS)

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Veľkosť dávky na ha je možné regulovať priamo zadáním požadovanej hodnoty do počítača Envizio, alebo využívať pripravené údaje z agronomického softwar-u, ktorý umožňuje variabilitu a presne určuje potrebnú dávku predané miesto parcely. Unikátnym technickým riešením pre systém variabilnej zmeny dávky je ovládanie veľkosti štrbiny na závitovke elektrický priamo z kabíny.

AT VAPNAR – Náves so závitovkou na aplikáciu veľmi jemne mletého vápenca

Pri zmene dávky, ale aj rýchlosti, kvalite materiálu a pod. je potrebné prispôbovať veľkosť štrbín tak, tak aby bol materiál rovnomerne distribuovaný po celej šírke závitovky.

Súčasťou poľného počítača Envizio Pro II. je aj evidencia a spracovanie údajov o vykonanej práci, je možný import a export dát na ďalšie spracovanie.

Ďakujem za pozornosť!

Kontakt :

Ing. Miloš Junga

Šafárikova 124, 048 01 Rožňava

Tel.: +421 905 497 197

m.junga@agrotradegroup.sk

Kontakt :

Produktový manažér

Stanislav Košan

Tel.: +421 905 497 676

s.kosan@agrotradegroup.sk